

Läkare mot präster

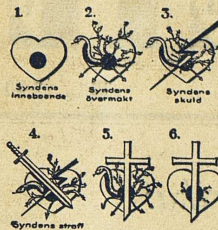
Biskop Giertz skrift "Grundten" — en lärobok för konfirmander som utkommit i bortåt hundratusen exemplar — har genom anmälan av en läkare dragits inför medicinalstyrelsen. Den kommitté som genom styrelsens försorg tillsatts har inte kommit med sitt betänkande, men det är tydligt att läkarnas hållning till biskopens undervisning är högst kritisk och att kritik även från medicinalstyrelsen är att vänta.

Har styrelsen rätt att i ett fall som detta ingripa på något sätt, även om det blott sker genom utlåtande på grund av en ingiven anmälan? Det är inte alldeles klart. Enligt sin instruktion skall styrelsen "följa företeelserna och utvecklingen på det område som är föremål för styrelsens verksamhet", och den styrelsen underställde inspektören för sinnesslövärdar "har att utöva tillsyn över den psykiska barn- och ungdomsvården". Dessa satsar kan inte gärna tolkas så att medicinalstyrelsen på anfordran skall avge yttranden över värdet från medicinsk synpunkt av alla möjliga skrifter. Det vore vettlöst om styrelsen började uppträda som granskare av den moderna litteraturen eller av den politiska debatten, även om dess läkare ansåge sig ha förnuftiga råd att ge. Och detta fall kan synas vara av samma art; konfirmationen är en frivillig sak, och de skrifter som används vid dess förberedande faller inte under någon speciell prövning. Möjligen kan av allmänna rimlighetsskäl hävdas att den centrala myndigheten för hälsovård har rätt att yttra sig om läroböcker som används av statsfunktionärer i en undervisning som de bedriver i samband med sitt ämbete.

Denna fråga är av mindre intresse. I själva sakfrågan lär det vara svårt för var och en som tar del av biskop Giertz skrift att inte ge läkarna rätt då de framhåller att dess innehåll kan framkalla ångest och skada känsliga ungdomar. Nu kan det visserligen sägas att den protestantiska dogmatiken

i outspädd form över huvud är betänklig från den psykiska hälsans synpunkt och att det inte är något att göra åt den saken — utom att hindra denna läras obligatoriska inlärande i statlig regi. Men i stor utsträckning förkunnas kyrkans lära numera i så vaga former att den snarare tröstar än oroar; djävulen och helvetet spelar undanskymda roller, och när dessa ord används är det — liksom orden Gud, himmel, återlösning osv. — merendels på ett sådant sätt att konkretionen försvinner och blott ett suddigt symbolsystem står kvar. Biskop Giertz är däremot bestämd och jämförelsevis klar. De satsar han framför om den nyföddes syndaskuld, om dopets nödvändighet — barnen "behöver döpelsenåden, ty de är födda med synd och måste frälsas in i Guds rike, dit ingen kommer utom genom dopet" —, om äktenskapets opplöslighet är inte omgivna med reservationer eller formulerade så att ingen riktigt skall veta vad han menar. För de ungdomar som tror på läraren måste det vara ohyggligt med denna lära; de får veta att föräldrarna, om någon av dem är skild, lever i synd och att odöpta syskon blir osaliga (vare sig de försvinner eller, som biskop Billing trodde, förvisas till helvetet). Det på en gång brutala och pekoalistiska i biskopens förkunnelser — jämför vidstående bilder och text ur boken — verkar vidrigt för den vuxne, men kan för okunniga ungdomar vara nedbrytande.

Det sätt på vilket biskop Giertz, stödd av sitt stifts prästerskap, tagit kritiken fulländar bilden av hjärtlöshet och självgodhet. Biskopen hör till de alltför talrika prästmän som börjar leka Savonarola och talar om flykt till katakomberna då de i sin trygga tillvaro störs av kritiska anmärkningar. Nu ordas om censur, hot om åsiktskontroll, totalitära tendenser. Ingen censurerar biskop Giertz, ingen hotar hans åsikter, ingen använder ens samma fördömande ton som den

Syndens skuld, straff, övermakt och inneboende.

Redan från födelsen äger människan den inneboende synden (bild 1). Därifrån komma alla andra synder, som, om de få råda, taga makten över människan (syndens övermakt, bild 2). En sådan människa har skuld inför Gud, vilket betecknas med den mörka blixten, som korsar över syndarens hjärta (bild 3). Därför är hon hemfallen åt straff: det betyder svärdet på bild 4. Det finnes endast en sak, som kan häva skulden och straffet: tron på Kristus, som tagit både skulden och straffet på sig. När en människa kommer till tro på honom, sker den förändring, som synes på nästa bild. Syndens skuld och straff, som förut korsades över hjärtat, ha där ersatts med Kristi kors. Men när tron kommer in i hjärtat, sker ännu en förändring: syndens övermakt brytes, den uppsåtliga synden upphör och människans läge blir det, som avbildas på bild 6. Syndafördärvet är kvan uppsåtligt syndar hon alltfjämt, men allt detta är lagt under korset, dvs. det är förlänt för Jesu skull. Först i döden försvinner också syndafördärvet.

med vilken hr Giertz och hans gelikar säger sig tala i Guds namn. Låt oss därför åtminstone slippa denna strävan till ett billigt martyrskap. Religionen är så respekterad, så väl hållen, så vänligt behandlad i Sverige att dylika metoder en gång för alla borde försvinna ur dess propagandaarbete. Gratismartyrerna utmanar löjet.